

Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

ЖАҲОН СУЗИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

1998 йил 17 январь шанба
Сотувда эркин нархда № 12 (1793)

АЙЛАНДҲИМ МИЛЛАТЛАРИ

ЖУМА ХАБАРЛАРИ

СЕМНАР

ИНСОН ҲУҚУҚИ БИЛАН МУКАММАЛДИР

Инсон ҳуқуқлари бўйича Ўзбекистон Республикаси миллий марказида бўлиб ўтган «Инсон ҳуқуқлари халқаро принциплари ва уларнинг Ўзбекистон шариатида қўлланилиши» мавзусидаги халқаро семинарда инсоннинг ҳақ-ҳуқуқини қадрлаш принципини босқичма-босқич ҳаётга татбиқ этиши ва халқаро ҳуқуқий ҳужжатларни жорий қилишда қандай тамойилларга ёндашиш ҳамда бошқа энг муҳим жараёнлар ҳақида фикр юритилди. Шунингдек, судда инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш, адлия, солиқ ва божхона, ички ишлар идораларининг ҳуқуқини муҳофаза этиш хусусида ҳам мулоҳазалар билдириди.

Семинарда Олий Мажлисининг Инсон ҳуқуқлари бўйича вакили С. Рашидова, БМТнинг инсон ҳуқуқлари бўйича эксперти Нур Фароҳат, Олий Мажлис қўшмадаги Амалдаги қонун ҳужжатлари мониторинги институти директори А. Турсуновлар сўзга чиқиди.

Мурод АЛИМ.

УКРАИНА БОШ ВАЗИРИ ЎЗБЕКИСТОНДА

16 январь куни Украина Бош вазири Валерий Пустовойтенко икки кунлик расмий ташриф билан Ўзбекистонга келди

ПРЕЗИДЕНТ ҲУЗУРИДА ҚАБУЛ

16 январь куни Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримов расмий ташриф билан мамлакатимизга келган Украина Бош вазири Валерий Пустовойтенкони қабул қилди.

Ислам Каримов юксак мартабали меҳмонни диёримизга ташрифи билан кутлар экан, Ўзбекистон-Украина муносабатлари жадал ривож топаётгани, икки мамлакат иқтисодий интеграциялашуви суръатини тораб юксалаётгани ҳамда халқларимиз ўртасидаги дўстлик ришталари қувонарли даражада мустаҳкамлаётганидан мамнуният билдирди.

— Ҳар икки мамлакат иқтисодиётида

бири биринчи эҳтиёжини қондирадиган имкониятлар кўп, — деди Президент. — Шу маънода Ўзбекистон ва Украина ўртасида тораб мустаҳкамлашиб бораётган алоқалардан, шубҳасиз, ҳар икки мамлакат бирдек манфаат кўради.

Украина Бош вазири Ўзбекистонга ташрифи самарали ўтаётганини айтиб, Ўзбекистон-Украина қўшма комиссиясининг иккинчи ялпи мажлиси ҳар томонлама фойдали бўлганлигини қайд этди. Икки давлат раҳбарларининг ташаббуси билан қарор топган ва бугун ўзининг юқори поғонасига кўтарилган ўзаро муносабатларимиз

мамлакатларимизнинг иқтисодий тараққиёти ва халқларимиз фаровонлигини таъминлашда муҳим аҳамият касб этаётганини таъкидлади.

Учрашувда икки мамлакат ўртасидаги ҳамкорлик алоқаларини янада ривожлантириш билан боғлиқ масалалар муҳокама қилинди.

Қабул маросимида, Бош вазири В. Пустовойтенко, ташқи ишлар вазири А. Комилов иштирок этди.

Қабул маросимида Украинанинг Ўзбекистондаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси В. Сметанин ҳозир бўлди.

(ЎзА)

СУРАТДА: қабул пайти. А. ТўРАЕВ олган сурат.

ОЛИЙ МАЖЛИСДА УЧРАШУВ

Расмий ташриф билан мамлакатимизга келган Украина Бош вазири В. Пустовойтенко 16 январь куни Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисида ташриф буюрди.

Олий Мажлис Раиси Э. Халилов юксак мартабали меҳмонга юртимизда амалга оширилаётган ислохотлар, хусусан, қонунчилик соҳасини тақомиллаштириш борасида қўлга киритилётган муваффақиятлар ҳақида батафсил сўзлаб берди.

Сўхбат чоғида томонлар икки мам-

лакат ўртасида парламентларо алоқаларини янада ривожлантириш юзасидан ўзаро фикр алмашдирилди. Шубҳа йўқки, мамлакатларимиз ўртасидаги ҳар томонлама ҳамкорликнинг ривожига парламентларнинг ўзаро яқин алоқода бўлиши муҳим аҳамият касб этади.

Украина Бош вазири В. Пустовойтенко Ўзбекистон парламентининг янги биносини кўздан кечирди. Миллий меморчилик аъёнлари ҳамда замонавий услубларни ўзида мужассам этган ҳашаматли бинонинг ички ва ташқи қиёфасига, унинг энг сўнгги коммуникация техникаси билан жиҳозланганига юқори баҳо берди.

Учрашувда Украинанинг мамлакатимиздаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси В. Сметанин ҳозир бўлди.

(ЎзА)

ФЕСТИВАЛЬ

БУХОРОДАН ФАРҒОНА ВОДИЙСИГАЧА

Ўзбекистон ёшларининг «Қамолот» жағфармаси ва Хитойнинг Ўзбекистондаги элчихонаси томонидан ўтказилаётган ёш ҳинд киноусталари асарлари фестивали республика вилоятларида муваффақиятли давом этмоқда, — деб хабар берди ҳамкоримиз Хусниддин Шакарор.

Мазкур фестиваль Самарқанд шаҳрида тантанали очилиб, фильмлар намойиши Бухороий шарифдан бошланди. Шунингдек қайд этиши керакки, фестиваль дастурига киритилган «Гол-мал», «Лайли ва Мажнун», «Чандролик», «Паренда» каби олтин филми энг четка қишлоқларчага етиб берди. У ердаги ёшлар мазкур фильмларни бепул томона қилмоқдалар.

Бир ойдан ошроқ давом этадиган кинофестиваль шу йилнинг 21 январидан Фарғона водийсига етади.

ЯХШИ НИЯТ

МАШҲУР БОКСЧИЛАР КЕЛСА, АЖАБМАС...

Қачонлиги номмаълум-у, лекин бабириб бизнинг бокс саройимиз ҳақида эшитса, улар, албатта, келадилар, — деб ёшлар жамоатчи муҳбиримиз А. Яхшиликков.

Пудратчи ташиқот — 2-курлиш трестининг 2-қўйма жамалямаси ишбоши Эркин Ҳайдаровнинг айтишича, бу ҳашаматли бино жаҳон андозалари талабларига бемалол жавоб беради. Қолаверса, икки юз томошабин рингдаги ажойиб курашларни мириқиб кўриш имкониятига эга бўлади. Яна бир қулайлик жиҳати — иккинчи қаватнинг бир тарафига 200 ўринли етакхона ҳам очилади. Саройнинг олд қисми мрамор тахталар билан чиройли қилиб ишланган.

Гулистонликлар бу йилги Наврўзни жуда иштиқ куттишяпти. Нега десангиз, кутлуг байрам арафасида бокс саройи ишга тушади ва... баки шу баҳона дунёнинг машҳур боксчилари ҳам Сирдарёга келса, ажабмас.

Телефонларимиз: 133-15-22, 133-52-55
133-07-48, 136-37-85

Соат милларини Норкбил ЖАЛИЛ қузатди.

Пойтахтдаги «Интерконтинентал» меҳмонхонасида Бош вазири Уткир Султонов ҳамда Валерий Пустовойтенко иштирокида ҳар томонлама ҳамкорлик бўйича Ўзбекистон-Украина қўшма комиссиясининг навбатдаги ялпи мажлиси бошланди. Маълумки, ушбу комиссиянинг аввалги мажлиси 1997 йил апрель ойида Украинада бўлиб ўтган эди.

Мажлисида ҳар томонлама ҳамкорлик бўйича Ўзбекистон-Украина қўшма комиссиясининг биринчи мажлисида имзоланган Протоколнинг амалий жараёни ҳамда ўзаро ҳамкорликни янада ривожлантириш борасида амалга оширилиши зарур бўлган ишлар режаси, савдо-иқтисодий алоқаларни рағбатлантириш учун ўзаро келишилган тадбирларни ҳаётга татбиқ этиш, шунингдек, икки мамлакат ўртасида шу кунгача имзоланган ҳужжатларнинг ихроси хусусида маърузалар тингланди.

Мамлакатларимиз ўртасидаги ўзаро ҳамкорлик самарали бўлаётгани мажлисида алоҳида таъкидланди. Хусусан, нефтни қайта ишлаш, транспорт, коммуникация, фан ва техника соҳаларидаги, шунингдек, маданий ҳамкорлик алоқаларини янада кенгайтириш ҳар икки томон учун ҳам бирдек манфаатлидир. Ўзаро келишувлар доирасида амалга оширилаётган ишлар натижаси ўлароқ кейинги йилларда ҳамкорлик сезиларли даражада ривожлангани қайд этилди. Мамлакатларимиз ўртасида маълумот айлантириш ҳамда тораб ортиб бораётгани ҳам шундан далолат беради. Агар 1992 йил Ўзбекистон билан Украина ўртасида ўзаро савдо ҳажми 20 миллион АҚШ долларини ташкил этган бўлса, 1997 йилда бу кўрсаткич 350 миллион долларга етай деб қолди. Ўзаро қўшма корхоналарни қўлгайтириш борасида ҳам ижобий натижалар кузатилаётган.

Маълумки, шу пайта қадар мамлакатларимиз ўртасида давлатлар, ҳукуматлар, вазирилик ва идораларо муҳим аҳамиятга молик ўнлаб ҳужжатлар имзоланган. Савдо-иқтисодий, саноат ва ишлаб чиқариш, божхона, ўзаро ҳисоб-китоб, транспорт, алоқа ва коммуникация, солиқни сақлаш, ҳарбий техника соҳалари бўйича ҳамкорликнинг ҳуқуқий асоси бўлиб қилаётган ушбу ҳужжатларнинг барчаси бугунги кунда ҳаётда ўз аксини топмоқда.

Маърузачилар мамлакатларимиз ўртасидаги ҳамкорлик жараёни ҳақида тўхталар экан, божхона тўловлари ва акциз солиқлари масаласида мавжуд айрим муаммоларни имкон қадар тезроқ бартараф этиш зарурлигини таъкидладилар. Шунингдек, ташқи савдонинг либераллаштириш, мамлакатларимиз ўртасида транспорт ва техника, хусусан, темир йўл алоқаси бўйича ҳамкорликни ривожлантириш тораб муҳим аҳамият касб этаётгани қайд этилди.

Қўшма комиссия мажлиси давом этаётган бир вақтда меҳмонхонанинг «Жива» залида Бош вазири Уткир Султонов ҳамда Валерий Пустовойтенконинг учрашуви ҳам бўлиб ўтди. Мулоқот чоғида мамлакатларимиз ўртасидаги сиёсий, иқтисодий, маданий соҳалардаги алоқалар йилдан йилга ривожланиб бораётгани таъкидланди. Аввал имзоланган ҳужжатларнинг ҳаётга қай даражада татбиқ этилаётгани алоҳида муҳокама қилинди. Шунингдек, стратегик ҳамкорлик ҳисобланган ушбу икки мамлакат ўртасидаги савдо-иқтисодий алоқаларни янада кенгайтириш имкониятлари борасида ўзаро фикр алмашилди.

В. Пустовойтенко Бош вазири Уркинбосари Қ. Ҳаққулов ҳамроҳлигида Тошкент авиация ишлаб чиқариш давлат ҳисдорлик бирлашмасига келди. Юқори мартабали меҳмон бирлашма фаолияти билан яқиндан танишди. Шу ўринда айтиб ўтиш лозимки, самолётсозлик мамлакатларимиз ўртасидаги ўзаро ҳамкорликнинг муҳим бандларидан бири саналади.

В. Пустовойтенко Темириўлар тарихи давлат музейига ҳам ташриф буюриб, бу ердаги қизиқарли кўргазмалар, осори атиқаларни кўздан кечирди. Юксак мартабали меҳмон улуг бобокалонимиз — буюк шоир Алишер Навоий ҳайкали пойига гул қўйди.

Оқшом «Интерконтинентал» меҳмонхонасида қўшма комиссия мажлиси ниҳоясига етди. Маълумки, Ўзбекистон билан Украина ҳукуматлари ўртасида Ушмиликларни карантинлаш ҳамда ҳукуматлар алоқаси соҳаларида ҳамкорлик тўғрисидаги Битимлар имзоланди. Шунингдек, Тошкент ва Киев шаҳарлари ўртасида ҳамкорлик тўғрисидаги Битим ҳамда Ўзбекистон ва Украина республикалари ўртасида илмий-техникавий ҳамкорликни маблаг билан таъминлаш тўғрисидаги ҳужжатга қўл қўйилди.

Украина Бош вазири В. Пустовойтенко 17 январь куни Навоий ва Бухорога ташриф буюриб, ушбу вилоятлардаги саноат корхоналари фаолияти билан танишади. Жумладан, Зарафшондаги 2-кон-металлургия комбинати, «Агама» корхонаси ва заргарлик фабрикасида бўлади. Бухоро нефтини қайта ишлаш заводини бориб кўради.

(ЎзА)

Олий Мажлис Раиси Э. Халилов юксак мартабали меҳмонга юртимизда амалга оширилаётган ислохотлар, хусусан, қонунчилик соҳасини тақомиллаштириш борасида қўлга киритилётган муваффақиятлар ҳақида батафсил сўзлаб берди.

Сўхбат чоғида томонлар икки мам-

ИСТИҚЛОЛ МЎЪЖИЗАЛАРИ

● Навоий кон-металлургия комбинатида 53 минг киши меҳнат қилади.

● Ўзбеклар, руслар, қозоқлар, украин ва белоруслар, татарлар — жами 42 миллат ва элат вакили — аҳли бир оила.

● Зарафшон шаҳри — Қизилқум қўйнидаги жавоҳир. Аҳли жаҳон билладиган 99,99 даражали юксак сифатга эга олтин шу ерда ишлаб чиқилади.

● Марказий Осиёда ягона — Навоий давлат қончилик институти Ўзбекистон олтинпарларининг янги авлодини вояга етказмоқда.

ҚИЗИЛҚУМНИНГ ОЛТИН ТОНГЛАРИ

Навоийлик заршунослар ҳақида ҳикоя

дан олти йил ўтиб Навоий кон-металлургия комбинати қурила бошлаган. Уран ва олтинпарлар яшайдиган Навоий, Зарафшон, Учқудуқ каби саноат шаҳарлари шу тариқа вужудга келди.

Истиқлолдан кейин «мана, сўзалик иттифоқ миқёсидаги ҳужалик алоқалари узилди, энди олтин ишлаб чиқариш саноати ҳам инкирозга юз тутадиган» деганлар кўп бўлди. Лекин улар кутган ишнинг акси бўлиб чиқди, оқидона йўл, фидокорона меҳнат Ўзбекистон олтин саноатида янги саҳифалар очилишига, янада юксалишига замин яратди. Бир ярим йил ичда Зарафшон шаҳрида «Зарафшон - Ньюмон» қўшма корхонаси қуриб битказилди ва иш бошланди, корхона табиий бойликлардан самарали фойдаланишда истиқболли йўллар очди.

1995 йилнинг 14 июнида Учқудуқтаги учинчи гидрометаллургия заводининг дастлабки маҳсулот рўйи заминга кўз-кўз қилинди. Заводнинг биринчи навбати очилишига бағишланган тантаналарда юртбошимиз нутқ сўзлаб, жумладан шундай деди: «Бу кун...

бу ту дунёда қатта қизиқувчиган уйғотадиган ҳақиқий олтин қорхонанинг тараққиёти тарихига олтин саҳифа бўлиб қиради». Бу фавқулодда силжиқ ҳодисасига келажак насллар хали қайта-қайта мурожаат этиши мумкин, чунки бу даврга келиб, сўзалик иттифоқ ҳудудидан жуда кўп йирик корхоналар ҳақиқатан ҳам инкирозга юз тутган, минг-минглаб саноатчилик ишисиз қолган эди...

Учинчи гидрометаллургия заводи эса ўтган икки йил ичда 5,5 миллион тонна хомашини қайта ишлади, бу кунинг белгиланганидан ошқ далолат беради.

Бугунги кунда Навоий кон-металлургия комбинатчилик олтин ишлаб чиқараётган, салохияти унга тенг келадиган бирон-бир қорхона Ҳамдўстлик мамлакатларида топилмайди. Шунинг учун ҳам бу саноат минтақаси ўзбек «Эльборало» си дея ном олган.

Комбинат уран тайёрлаш бўйича дунё миқёсида бешинчи ўринда турди. Юртимиз Атом энергияси бўйича халқаро агентлик аъзоидир.

Комбинатда 42 миллат ва-

кили — 53 минг киши меҳнат қилади. Икки киши она Ватанининг олий мукофоти — «Ўзбекистон қаҳрамони» унвони сазовор бўлган.

Асл олтин ёмбидлари бозорининг Лондон уюшмаси томонидан Навоий саралаш завоиди энг мақбул маҳсулот етказиб берувчи мақоми берилган.

2. Буюк бобомиз таълимотига уйғун жараён

Бу қадим заминдан Буюк Ипак йўли ўтган, қарвон кўнтриқлари салосини зарсочар Зарафшон олис-олисларга оқиб кетган. Қарвон кўнтриқлари ва жанглар ўрқоси Зарафшон воҳасини ҳам асрлар мобайнида уйғоқликка даянат этиб келган. Чунки бу худуд ҳаминча босқинчилар эътиборини ўзига жалб этган.

Шимолликлар хали ибтидоий турмуш тарзини ёриб чиқа олмаган бир пайтда бу кутлуг заминда қон саноати асос солинган. Юнон тарихчиси Геродот Орол денизидан то Нуротатача қўзилган Қизилқум чўлларида яшаган массагет қабиалари ҳақида шундай

сўнг чўкидилар обдон ювилади. Унга цанат натрий ва смола қўшилиди. Қўзилган смола асосан чўкинди ичиди олтин зарраларини ажратиб олиш жараёнини бошлаб беради...

Бу — буюк бобомиз таълимотига уйғун жараён.

3. Юксалишининг ойдин йўллари

Навоий тоғ-металлургия комбинати ва Шимоллик кон божқармаси таркибиди Марказий Қизилқум олтин қазиб олиш ва қайта ишлаш мажмуиди учинчи гидрометаллургия заводи алоҳида ўрин тутди. Рўй-рост айтадиган бўлсак, Қизилқум геология қидрув экспедицияси қатта олтин қони захираси мавжудлигини аниқлаган, бу қорхона қурилиши режалаштирилган.

Дастлабки лойиҳага қўра, таркибиди олтин сульфид бўлган хомашини эълм майдалаш, кўп босқичли ишлов бериш, сульфид концентратини ёқиб, флотациялаш ва сўзлаб бошқа жараёнлардан олтин мум ва «қора» олтин олиш, шунингдек, турли чўкидиларнинг ёнини натижасида олтингургут кислотаси олиш ҳамда ортинча захарли моддаларини зарарсизлантириш кўзда тутилди. Лекин лойиҳага ўзгартиришлар (Давоми 2-бетда).

САНАЦИЯ МАСАЛАСИГА БАҒИШЛАНДИ

Самарқанд вилоят ҳокимлигида «Қишлоқ ҳўжалиги корхоналарини санация қилиш тўғрисида»ги Қонунни ҳаётга татбиқ этиш масалаларига бағишланган йилги иш бўлди. Унда шу мақсадда тузилган ҳукумат комиссияси аъзолари қатнашди.

Ийгилишини Президентнинг Давлат маслаҳатчиси Т. Алимов бошқарди.

Санацияга киритилган ҳўжаликларнинг иқтисодий аҳволи ҳақидаги ахборотлар тингланди. Уларни молиявий қўллаб-қувватлаш чора-тадбирлари белгиланди. Икки иқтисодий ноҳор ҳўжаликка ташқи божқарувчи тайинланди. Шунингдек, санация қилиш тўғрисидаги қонунни ичтил амалга ошириш билан боғлиқ долзарб вазифалар атрофида муҳокама этилди, уларнинг ечимлари ҳақида фикр-мулоҳазалар билдирилди.

Ийгилишда вилоят ҳокимининг биринчи ўринбосари А. Ҳасанов иштирок этди.

Х. Шукуров, ЎзА муҳбири.

МУЛОҲАЗА

Мамлакатимизда олиб борилаётган ислохотларнинг ўзгартирувчи, янгиловчи нафаси таълим-тарбия тизимини ҳам қамраб олади.

Жумладан, ислохот таълим-тарбиянинг ҳал қилувчи омилларидан бири — дарсликлар, мактаб китобларида ҳам содир бўлмади.

Мамлакатимиз раҳбари Имом Каримов ўтган йилнинг 29 августида, Олий Мажлисининг тўққизинчи сессиясида Қадрлар тайёрлаш бўйича Миллий дастур ва таълим тизимини бўладиган ислохотларга бағишланган маърузасида, дарсликларимизнинг жиҳдий муаммолари тўғрисида ҳам алоҳида тўхталиб ўтдилар. Жумладан, маърузада шундай фикрлар айтилади:

«Ҳаммамизга маълумки, таълим дарсликлари бошланади. Ачиқ бўлса ҳам тан оlishта мажбуримиз: деярли барча соҳада дарсликларимиз аҳоли бутунга ва эртанги кун талаблари даражасида эмас».

Маърузада дарсликларимизга ҳос бош муаммо ҳам ҳаққоний кўрсатилди — уларнинг аксарияти эскириб қолган. Эскирган қўлида, эски мустаҳкам даврда ёзилган дарсликлар эса ўзида эски мафқурани мўжассамлаштирган. Улар худди шу иллатига кўра мустақиллик даври талабларига эид, болаларимизнинг янгилик фикрлашига монелик кўрсатади.

Мустақиллик йилларида бу манзара аста-секинлик билан ўзгариб бораётти. Жумладан, Халқ таълими вазирлиги тарих ва жамиятшунослик фанлари бўйича мавжуд дарсликларни қўриб чиқиш, қайта яратиш бўйича бундан бир неча йил бурун академик Аҳмадали Асқоров раҳбарлигида муаллифлар гуруҳини тўзган эди. Бу гуруҳдаги таниқли ўзбек тарихчи олимлари ва педагоглар анча катта меҳнат қилди. Аввало уларнинг сай-ҳаракатлари билан мактаблар учун Ўзбекистон тарихи бўйича дарсликлар туркуми дунёга келди. Уларда Ўзбекистоннинг энг қадимги, ибтидоий ўтмишидан то ҳозирги кунгача босиб ўтган йўли мустақиллик берган адолатли мезонлар асосида имкон қадар кенг қамраб олиб ёрилган.

Жамиятшунослик, ҳуқуқшунослик оид дарсликлар, қўлланмаларни яратишда эса мустақил Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси ундалари (принциплари), мамлакатнинг ҳозирги қонунийлигида доир сиёсий-илмий ҳужжатлар асос қилиб олинмоқда.

Мустақиллик йилларида республика Халқ таълими вазирлиги ўзбек тили ва адабиёти йўналишидаги дарсликларни ҳам қайта яратиш мақсадида адабиётшунос олим, профессор Умарали Норматов бошчилигида муаллифлар гуруҳини тўзди. Бу гуруҳга сўнгги йиллар тилшунослиги ва адабиётшунослигида элга танилган кўпгина олимлар жалб қилинди. Натига ёмон бўлмади.

Бугунги кунда мактабларга ўқитилаётган мумтоз адабиётимиз ва ҳозирги замон адабиёти дарсликларини миллий бадиий эътибор билан, бу боғлиқ синфий-маърузачиларнинг бир ёқламалиги тазолини, ҳақиқат торозуларига ўлчанади, дарсликларнинг саҳифаларида ўтмиш адабиётимиз маънавий-фалсафий дунёсининг ички нури бўлган тасаввуф таълимоти ҳам, маърифатпарварлик таълимоти янги босқич бўлган жадидчиликнинг бадиий адабиётга нодир меъдалари

ҳам ҳақиқий ёритилди. Шу пайтгача «социалистик реализм адабиёти» деб келинган совет даври ўзбек адабиёти — ўз оти билан — «Мустақил тузум даври адабиёти» деб аталади ва худди шу маъқеда туриб адабий жараёна, адабий сиймоларга, бадиий асарларга баҳо берилади. Дарсликлар билан бир қаторда сўнгги йилларда мактаблар учун адабий маъмулар ҳам нашр этилди. Улар билан танишган

лик жамиятини шакллантириш ҳамда бозор иқтисодиёти қонуниятларига тўла-тўқиса амал қилиб яшаш тарзига ўтаётгани. Бундай давр кишилардан ўз бурчи ва ҳуқуқларини ахши билгани, етук иқтисодий тафаккурга эга бўлишни талаб қилади. Мактаблар шундай авлодларни тарбиялаётганини эътиборга олиш керак. Ҳозирги кунда замоннинг долзарб талабларига жавобан мактабларимизда ҳуқуқий ва

иқтисодий билим асослари баён қилинган ўнлаб янги дарсликлар, дастурий қўлланмалар ўқитилмоқда. Табиийки, айни вақтда бундай дарсликларнинг янгилиги, янада мукаммалроқ намуналарини яратиш устида қўзғиш иш бораётти.

Хуллас, ислохот мактаб дарсликларини, ўқув қўлланмаларини ноширликда ҳам жиҳдий ўзгаришларни юзата келтирмоқда.

Шу билан бирга, ушбу масала билан шуғулланиш, мавжуд дарсликлар, қўлланмаларнинг айримлари билан танишиш, ўқувчилар ва ўқитувчилар билан суҳбатлашни жараёнида менда яна бир қатор тақлиф ва исхотлар ҳам шаклланди, уларни баён этиш ниятиданман. Бинобарин, ҳозирги кунларда яратилган тарих, адабиёт фанлари бўйича дарсликлардаги муқаддима сўзларда муаллифларнинг ўзлари ҳам китобхонларга мурожаат қилиб, мавжуд дарсликларни такомиллаштириш юзасидан тақлиф ва муҳоазаларини сўрайдилар. Чиндан ҳам ҳозирги дарсликларимиз шаклланиш жараёнини бошдан кечирмоқда ва улар йил сайин такомиллаштириб бораверади. Оқибатда XIX аср охири ва XX аср бошидаги жадидчилик ҳаракатининг яловбардор бўлган зот тарих дарсликларини Исмомил Гаспринский дейилса, адабиёт дарсликларини Исмомил Гаспринский деб ёзилган. Қайси бири тўғри? Бундай нуқталар ўқувчиларга иккиланшиларни пайдо қилади.

Шунингдек, тарих дарсликларини эски мафқура қолдиқлари ҳам ора-орада қўлга ташланиб туради. Масалан, М. Исҳоқова, В. Костецкий томонидан 8-9 синфлар учун ёзилган «Ўзбекистон тарихи» дарслиги XIX аср охиридаги тарихий вазият тўғрисида фикр юритилиб, «рус инқилобчилари катта аҳамият касб этди», «1880 йилда Тошкентда К. Маркснинг

дўсти Г. Лопатин яшади», «К. Маркснинг «Капитал»и билан танишиди», «Ленинча «Искра», «Вперёд», «Пролетарий» газеталари...» каби фактлар, воқеа-ҳодисалар саналади. Тўғри, булар ҳам тарих ҳодисалари. Лекин асосий эътибор айнан шунларга қаратилади, уша тарихий даврдаги миллий тарихнинг бошқа, янада муҳим жиҳатлари, масалан Туркистондаги миллий уйғониш жараёни каби салмоқли ижтимоий ҳодисага эътибор бермаслик кишини таажублантиради, ҳолос.

«Жаҳон тарихи», «Янги тарих» дарсликлари рус тилидан таржима қилинган ҳолда ўқитилмоқда. Лекин, назаримизда, бу дарсликларда асосий эътибор аввало Оврупо тарихига қаратилади. Шарқ халқлари тарихига ундан кейин ва ора-орада наваб тегали. Бунинг устига, масалан, «Жаҳон тарихи»да: «Одамларнинг фикрларини ўзгаришлар ҳам мамлакатлардан олдин (?) Италияда бошланди» деган бахли фикрлар бор. Тўғри, Овруподаги Уйғониш даври аввало

ни созилаш учун ҳам уларга оид китоб ва қўлланмаларни ўқиб-ўзлаштиришлари лозим. Шу боис болаларимиз иқтидорини уйғотадиган, уларга касб-ҳунар ўргатадиган, қўлланмаларни қўлаб чоп этиш зарар қилмайди. Бундай китоблар бизда бўлмаса, бошқа мамлакатларда яратилган. Уларни топиб, танаббур нашр этиш мумкин.

Ўзбекистон мустақиллик туфайли жаҳон билан бевосита ҳамкорлик алоқаларига кириши ва бу алоқалар тобора ривож топиб бораётти. Мактабларимизда чет тиллар кенг ўқитилаётгани шу жиҳатдан алоҳида аҳамиятлидир. Табиийки, муаммо яна қўлланмалар, дарсликлар, луғатларга келиб тақалади. Сир эмас, ҳозирги кунда чет тиллар сабоғи асосан рус тилидаги дарсликлар ва луғатлар орқали амалга ошириляпти. Бу маълум қийинчиликларнинг юзга келтириши табиий. Энди бундай дарсликлар, луғатлар ўзбек тилида ҳам қўлаб яратилиши лозим.

Республикамиз Президенти Имом Каримов Олий Мажлисининг ўтган йили тўққизинчи сессиясида энг яхши дарсликлар учун танловлар уюштирилиши масаласини кўйган эдилар. Ҳозир бундай танлов йўлга қўйилди. Уйлаймики, бундай усул келгусида янада кучлироқ самаралар беради.

Яна бир истак. Ўқувчилар учун мактабдан ташқарида, бундай вақтларда ўқийдиган қизиқарли китобларга ҳам эҳтиёж катта. Улар болаларимиз учун дарсликлардай зарур. Масалан, «Аҳойиб кишилар ҳаётидан» деган рўкнадаги туркум китоблари оилайик. Бир қатор ривожланган мамлакатларда бундай китобларни чиқариш кенг йўлга қўйилган. Лекин улар ўша халқларнинг машҳур кишилари ҳақидадир. Бизнинг миллий тарихимиз ҳам бундай улғу ва машҳур одамларга ниҳоятда бой. Уларнинг ҳаёти, тақдири, фаолиятини халқимиз, айниқса, ёш авлодлар яхши билсалар, маънавий тараққиёт шунча фаоллашади. Еки жаҳон микёсида машҳур, тақдир ибратли зотлар, не-не сиёсат, маданият, илм-фан арбоблари, буюк ишбилармонлар, талбиркорлар ҳаётидан китоблар бор. Жаҳондаги бундай қизиқарли китобларни танаббур, саралаб, тилимизда нашр этиш ҳам болаларимиз тарбияси учун фойдалидир.

Яна бир мулоҳаза шуки, мактабларда «Қизиқарли китоблар кўни» деган тадбирларни ўтказишнинг ҳам самараси катта. Бунда энди мактаб маъмурияти, бевосита ўқитувчиларнинг ўз ташаббускорлиги, китобга муҳаббат, маърифатга эътибори катта аҳамият касб этлади.

Юқорида билдирилган фикр-мулоҳазаларни мактаблар учун дарсликлар ва китобларнинг режалаштирувчи ҳамда уларни нашр этиш билан машғул масъулиятли шахслар ва мутахассислар тўғри қабул қилишларини истар эдик. Чунки ҳар бир оилада болалар бор ва уларнинг тарбияси билан барчамиз манфаатдоримиз. Болаларнинг тарбиясида тааллуқли ҳар бир нарсга, ҳолат ҳаммамизни барабар қизиқтиради. Жумладан, дарсликлар ва китоблар, уларнинг сифати, савияси ҳам бундан мустасно эмас.

Муҳлис САФАР.

Яқин-яқинларгача Нукус мебель комбинати маҳсулотларига талаб ҳам, эҳтиёж ҳам яхши эмасди. Сабаби — бу ерда тайёрланган буюмлар сифати, кўриниши харидор дидига мос келмасди. Жамоа ҳиссасдорлик жамиятига айлантирилгач, ишда кескин ўзгариш юз берди. Энди маҳсулот сонига эмас, кўпроқ сифатига эътибор берила бошланди. Бежирим, қулай мебель буюмлари айни пайтда омборларда сира туриб қолаётгани йўқ.

СУРАТЛАРДА: 1. Дурадгорлар Сарсенбой Камолов ва Пулат Бойниёзов иш пайтида. 2. Юқори маалакли уста Урозул Аҳмедова корхонанинг энг фаол аъзоларидан бири.

О. Муротов, (ЎЗА) олган суратлар.

Иқтисодиёт

101 ТУРДАГИ МАҲСУЛОТ

Харидор улардан истаганини танаббур, харид қилиши мумкин.

Мамлакатимизда катта-кичик қўшма корхоналар сон тобора кўпаймоқда. «Тоусан Трейдинг Ко» ўзбек-араб қўшма корхонаси шулардан бири. У республикамизда 1994 йилдан буён фаолият кўрсатмоқда.

Унинг бош директори Муҳаммад Нажиб Солиҳийнинг таъкидлашича, ушбу корхона муассиси Бирлашган Араб Амирликларидида «Синкас ФУД Стаф» компанияси ҳисобланади. Қўшма корхонани ташкил этишдан асосий мақсад аҳолининг иқтисодий, маънавий ва ижтимоий-маданий эҳтиёжларини қондириш, бозор муносабатлари шароитида хорижлаг илгор тажрибаларни ўзаро ҳамкорликда халқ ҳўжалигига жорий этган ҳолда ишлаб чиқариш ҳамда хизмат маданиятини ривожлантириш, мамлакатларо ва халқлараро ҳўжал ва маданий алоқаларни кенгайтириш, шу тариха манфаатдор икки мамлакатнинг мўмай даромад олишларини таъминлашдан иборатдир.

— Кувону билан айтишимиз мумкинки, — дейди қўшма корхона бош директорининг ўринбосари Файзхўжа Маҳмудов, — бу борадаги ишлар изчил амалга оширилмоқда. Кўни кеча Тошкент шаҳрининг Акмал Икромов туманида (Чилонзор, 23-даҳа, 58-ўй, 1-қават) ишлаб чиқариш корхонаси ишла туширилгани бунинг далилидир. Бу ерда 101 турдаги ҳамдигер маҳсулотлар илгор технология асосида маҳаллий хомашадан тайёрланмоқда. Бу маҳсулотлар эса корхона ёнидаги кафе-дўкнда сотилаётти. Биз ўзбек халқига хизмат қилишдан бахтиёримиз.

И. ҲОТАМОВ, «Халқ сўзи» мухбири.

Давлат қисқа муддатли облигацияларининг 21020 UMFS чиқарилишини қоллаш ва 21023 UMFS чиқарилишини жойлаштириш тўғрисида

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги билан Ўзбекистон Республикаси Марказий банки ўртасида 1996 йил 26 мартда тузилган 1-сонли шартномага биноан 1998 йил 21 январьдан йилнинг 31-декабрга қадар қисқа муддатли облигацияларининг тўлови амалга оширилишини маълум қилади.

а) Чиқарилиш рақами: 21020 UMFS; б) Чиқарилиш ҳажми: 4500 000 000 (тўрт миллиард беш юз миллион) сўм; в) Облигациянинг номинал қиймати (бир минг) сўм.

21020 UMFS чиқарилишида облигациялар тўловидан олдинган маблағлардан 21023 UMFS чиқарилишида облигацияларни харид қилишда фойдаланиш мумкин.

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки 1998 йил 21 январьда давлат қисқа муддатли облигацияларини сотиш бўйича қимомоди савдоси ўтказилишини эълон қилади.

а) Чиқарилиш рақами: 21023 UMFS; б) Чиқарилиш ҳажми: 4000000000 (тўрт миллиард) сўм; в) Облигациянинг номинал қиймати 1000 (бир минг) сўм; г) Облигациянинг тўлови муддати: 1998 йил 22 апрель; д) Ўзбекистон Республикасининг резидентлари — ҳуқуқий шахслар облигацияларини сотиб олиши мумкин.

е) Рақобатдош бўлмаган талабномаларнинг максимал миқдори ҳар бир дилер рақобатдош талабномаси ҳажмининг 20 фоизидан ортиқ бўлмаслиги лозим.

Облигациялар тўлови 1998 йил 21 январь кўни соат 9.00 да Тошкент шаҳри, Ўзбекистон шоҳ кўчаси 6-уй, Ўзбекистон Республикаси Валюта биржасида амалга оширилади.

Мазкур облигацияларни харид қилишни хоҳлаган ва облигацияларнинг чиқарилиш шартларига мувофиқ, шу ҳуқуққа эга бўлган корхона ва ташкилотлар қўйидаги дилерларнинг истагани мурожаат қилишлари мумкин. Тўлов билан боғлиқ масалалар бўйича облигация эгалари билан шартнома тузган дилерларга мурожаат қилиш мумкин.

Table with 3 columns: Гуртб рақами, Бирламчи дилерлар, Манзил, телефон. Lists various banks and their contact information.

Иккиламчи дилерлар

10. Ғалабабанк, Тошкент ш. Лоҳутий кўч. 36 тел. 136-16-17

11. «Турон» АТББ, Тошкент ш. Навоий кўч. 44 тел. 42-23-85

12. «Ипак йўли» АИТБ, Тошкент ш. Фарҳод кўч. 12 а тел. 76-89-73

13. Алоқабанк, Тошкент ш. Тоғстой кўч. 1 тел. 136-10-21

14. Трастбанк, Тошкент ш. Навоий кўч. 7 тел. 41-01-10, 41-04-43

15. Андижонбанк, Андижон ш. Бобур шох кўч. 85 тел. 45-33-69 (Тошкент), 4-36-88 (Андижон)

16. Авиабанк, Тошкент ш. Нукус кўч. 73 тел. 54-98-98, 54-79-71

17. «Узметсавобанк», Тошкент ш. Лоҳутий кўч. 16а тел. 56-72-41, 56-49-28

18. Тадбиркорбанк, Тошкент ш. С. Азимов кўч. 52 тел. 136-28-23

19. «Ўзбекистон сармоялари» инвестиция компанияси, Тошкент ш. Буюк Турон кўч. 41 тел. 133-05-56, 136-58-25

20. УТ-Банк, Тошкент ш. Чилонзор маъсиси, 3-даҳа, 74 тел. 77-67-65

21. Паринабанк, Самарқанд ш. Ўзбекистон кўч. 82 Б тел. 139-48-88 (Тошкент), 131-16-40 (Самарқанд)

41. Қирғизия Республикаси, Тошкент ш. А. Тўқай кўч. 3 тел. 133-24-86, 136-14-77, 133-85-05

42. Миллий банк, Тошкент ш. Оқунобоев кўч. 23 тел. 133-17-12, 133-74-15

43. Ҳўпахтабанк, Тошкент ш. Мўқимий кўч. 43 тел. 78-10-94, 77-91-66

44. Халқ банки, Тошкент ш. Каттапўл кўч. 46 тел. 78-29-45, 78-29-81, 78-82-14

45. Ҳўприватбанк, Тошкент ш. Ўзбекистон шох кўч. 51 тел. 139-16-63, 139-14-42, 139-46-19, 139-10-18

46. Ҳўйўжайжамғармабанк, Тошкент ш. Пушқин кўчаси 17 тел. 133-11-22, 136-32-31, 136-33-31, 133-29-57

47. Асакабанк, Тошкент ш. Нукус кўч. 67 тел. 54-04-50, 54-18-74

48. АБН АМРО банк, Тошкент ш. Х. Олимжон майдони, Бизнес комплекс 4-қўйида, тел. 132-00-76, 132-00-70

49. ҲўДЭУ Банк, Тошкент ш. Пушқин кўч. 1 тел. 132-06-04, 132-06-41, 132-06-42, 132-06-45

410. Ғалабабанк, Тошкент ш. Лоҳутий кўч. 36 тел. 136-16-17

411. «Турон» АТББ, Тошкент ш. Навоий кўч. 44 тел. 42-23-85

412. «Ипак йўли» АИТБ, Тошкент ш. Фарҳод кўч. 12 а тел. 76-89-73

413. Алоқабанк, Тошкент ш. Тоғстой кўч. 1 тел. 136-10-21

414. Трастбанк, Тошкент ш. Навоий кўч. 7 тел. 41-01-10, 41-04-43

415. Андижонбанк, Андижон ш. Бобур шох кўч. 85 тел. 45-33-69 (Тошкент), 4-36-88 (Андижон)

416. Авиабанк, Тошкент ш. Нукус кўч. 73 тел. 54-98-98, 54-79-71

417. «Узметсавобанк», Тошкент ш. Лоҳутий кўч. 16а тел. 56-72-41, 56-49-28

418. Тадбиркорбанк, Тошкент ш. С. Азимов кўч. 52 тел. 136-28-23

419. «Ўзбекистон сармоялари» инвестиция компанияси, Тошкент ш. Буюк Турон кўч. 41 тел. 133-05-56, 136-58-25

420. УТ-Банк, Тошкент ш. Чилонзор маъсиси, 3-даҳа, 74 тел. 77-67-65

421. Паринабанк, Самарқанд ш. Ўзбекистон кўч. 82 Б тел. 139-48-88 (Тошкент), 131-16-40 (Самарқанд)

422. Қирғизия Республикаси, Тошкент ш. А. Тўқай кўч. 3 тел. 133-24-86, 136-14-77, 133-85-05

423. Миллий банк, Тошкент ш. Оқунобоев кўч. 23 тел. 133-17-12, 133-74-15

424. Ҳўпахтабанк, Тошкент ш. Мўқимий кўч. 43 тел. 78-10-94, 77-91-66

425. Халқ банки, Тошкент ш. Каттапўл кўч. 46 тел. 78-29-45, 78-29-81, 78-82-14

426. Ҳўприватбанк, Тошкент ш. Ўзбекистон шох кўч. 51 тел. 139-16-63, 139-14-42, 139-46-19, 139-10-18

427. Ҳўйўжайжамғармабанк, Тошкент ш. Пушқин кўчаси 17 тел. 133-11-22, 136-32-31, 136-33-31, 133-29-57

428. Асакабанк, Тошкент ш. Нукус кўч. 67 тел. 54-04-50, 54-18-74

429. АБН АМРО банк, Тошкент ш. Х. Олимжон майдони, Бизнес комплекс 4-қўйида, тел. 132-00-76, 132-00-70

430. ҲўДЭУ Банк, Тошкент ш. Пушқин кўч. 1 тел. 132-06-04, 132-06-41, 132-06-42, 132-06-45

431. Ғалабабанк, Тошкент ш. Лоҳутий кўч. 36 тел. 136-16-17

432. «Турон» АТББ, Тошкент ш. Навоий кўч. 44 тел. 42-23-85

433. «Ипак йўли» АИТБ, Тошкент ш. Фарҳод кўч. 12 а тел. 76-89-73

434. Алоқабанк, Тошкент ш. Тоғстой кўч. 1 тел. 136-10-21

435. Трастбанк, Тошкент ш. Навоий кўч. 7 тел. 41-01-10, 41-04-43

436. Андижонбанк, Андижон ш. Бобур шох кўч. 85 тел. 45-33-69 (Тошкент), 4-36-88 (Андижон)

437. Авиабанк, Тошкент ш. Нукус кўч. 73 тел. 54-98-98, 54-79-71

438. «Узметсавобанк», Тошкент ш. Лоҳутий кўч. 16а тел. 56-72-41, 56-49-28

439. Тадбиркорбанк, Тошкент ш. С. Азимов кўч. 52 тел. 136-28-23

440. «Ўзбекистон сармоялари» инвестиция компанияси, Тошкент ш. Буюк Турон кўч. 41 тел. 133-05-56, 136-58-25

441. УТ-Банк, Тошкент ш. Чилонзор маъсиси, 3-даҳа, 74 тел. 77-67-65

442. Паринабанк, Самарқанд ш. Ўзбекистон кўч. 82 Б тел. 139-48-88 (Тошкент), 131-16-40 (Самарқанд)

443. Қирғизия Республикаси, Тошкент ш. А. Тўқай кўч. 3 тел. 133-24-86, 136-14-77, 133-85-05

444. Миллий банк, Тошкент ш. Оқунобоев кўч. 23 тел. 133-17-12, 133-74-15

445. Ҳўпахтабанк, Тошкент ш. Мўқимий кўч. 43 тел. 78-10-94, 77-91-66

446. Хал

ҚИШ ФАСЛИ — ИШ ФАСЛИ

Қорақалпоғистонда агрофил қилин қор билан қопланган. Қиш Амударё тумани мелiorация ва сув ҳўжалиги ходимлари учун эса ҳақиқий иш фаслидир. Улар 160 километрли сув, 200 километрли коллектор-дренаж тармоқларини мудатидан илгари тозалаш ва таъмирлашни ўз олдларига вазифа қилиб қўйганлар. Чунки туман табиий шароити мураккаб, сув тақчил, тупроқ ўта шўрланган. Шунинг учун ҳам бу ишга бир ярим ой олдин киришилди. Натижада каналлар ернинг шўрини ювишга тахт қилинди. Коллекторларнинг 130 километрли қисми тозаланди. Бу ишда "Хоразм", "Оқ олтин", "Зарбдор" жамоа ҳўжаликлари гидромеханизаторлари айниқса намуна кўрсатди.

А.ИСКАНДАРОВ, ЎЗА мухбири.

«НАВРЎЗ» МУРУВВАТЛАРИ

«Наврўз» хайрия жамғармасининг Қашқадарё бўлими фаоллари вилоятдан ҳар би ки хизматга қарчиларин, мамлакатимизнинг турли бурчақларида ўз бурчини ўтаётган йигитларнинг ҳолидан хабар олиб туришини яхши аънаанага айлантиришди. Янги йил арафасида жамоатчилик вакиллари Бухоро ва Навоий вилоятларида бўлиб, ҳар би қисмларда учрашувлар ўтказдилар, аскарларга совға-саломлар топширилди, концерт томошалари янги йил бағмига уланиб кетди.

«Наврўз» хайрия жамғармаси бу билан чекланган қолгани йўқ. Янги йил арафасида улар мактаб-интернатлардаги тарбияланувчиларга, шифоналарда даволанаётган болаларга 500 килограмм олма, 300 килограмм узум, 400 килограмм ёнғоқ ва майиз тортиқ қилдилар.

П. ГАДОВ, «Халқ сўзи» мухбири.

Бувайдаликлар ўтган йили пахта тайёрлаш режасини бажара олишмади. Туман пахтакорлари ҳозирги кунда ўтган йили хатоларни тузатиш, пахта ҳосилдорлигини ошириш учун астойдил ҳаракат қиляптилар. Айниқса, тумандаги «Шарқ юлдузи» ҳўжалигида кузги-қишқи ишлар об-тобида ўтказилмоқда.

СУРАТДА: тракторчи чигит экиш мавсумига туманда биринчи бўлиб тайёрлаб қўйган 1-бригада механизатори Абдураҳмон Йўлчиев.

Тоҳиржон Хамроқул олган сурат.

КИТОБ ЖАВОНИНГИЗГА

ИҚТИСОД ҚАСРИНИНГ ГАНЖИНАСИ

Иқтисод фанлари доктори, Ўзбекистон Республикаси Банк-молия академияси иқтисодий, молия ва банк иш нозарияси кафедраси мудири Аҳмадjon Ўлмасовнинг «Иқтисодий асослари китобини, таъбир жоиз бўлса, шундай таърифлаш мумкин.

Бу асар «Меҳнат» нашриётида чоп қилинган бўлиб, Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирилик томонидан техникум, коллеж ва лицейлар учун ўқув қўланмаси сифатида таъсия этилган.

У иқтисодий назарияга бағишланган аввалги қўланмалардан тубдан фарқ қилади. Аввало жаҳон стандартларига жавоб берадиган даражада, давр руҳига мос ёзилган.

Китобнинг АКШ «Евразия» фонди гранти совиридор, Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирилик томонидан 1997 йилда уюштирилган дарсликлар ва ўқув қўланмалари бўйича конкурслик голиби бўлганлигини ҳам алоҳида таъкидлаш жоиз.

Ўзбекистон ҳаётидан олинган мисоллар кенг қўламда ишлатилишида яққол уфуриб турибди. Қўланма ниятда киши қилиб ўқилади ва ҳар би қисми ундан бир олам таассурот олади. Негаки, унда бозор, талаб ва тақлиф, тадбиркорлик, сарф-ҳаражат ва фойда, рақобат, меҳнат, ишсизлик, менежмент ва маркетинг, иқтисодий ушим, пул ва банк, кредит, молия ва солиқ, аҳоли даромадлари, жаҳон ҳўжалиги каби тушунча ҳамда ибораларнинг моҳияти очиб берилган. Муаллиф иқтисодий тушунарлар, категориялар, қонун ва қонуниятлар ҳақида фақат оддий маъмулотлар бериш, изоҳлаш йўлидан бормай, аниқ содда ва шавқли, таъбирчан тил билан ёзилган баённомаларни тақдим қилади.

Ҳар би бобнинг сўнггида эса тақриблик учун саволлар, текст топшириқлари, бошқотирма ва иқтисодий топшириқлар келтирилган. Китобда жонли мисоллар қўллаб келтирилган бўлиб, бу иқтисодий қонун-қоидаларнинг тасдиғи сифатида

ўқувчига уларни ўзлаштириб олишига хизмат қилади. Ҳар би қўланма юзасидан айрим истакларимиз ҳам йўқ эмас. Муаллиф олға сурган айрим концепцияларнинг бахали жўхталари мавжуд. Албатта, тафаккур эркинлиги шароитида турли концепция бўлиши табиий, бунчи иход эркинлиги ҳам табиий эътиди. Шунингдек, фрикономика, ҳўқ қўланмасида тақрирлаш учун берилган топшириқ ва топшириқларнинг баъзи бирлари мураккаб тузилган бўлиб, оддий китобхон уларга жавоб топишда анча қийналади. Ва ният, китобнинг сўнггида адабиётлар рўйхати берилса, нур устига нур бўлур эди. Шунга қарамадан, бш ашлондинг иқтисодий саводхонлигини назарда тутган, давр руҳи билан сурғорилган бу ўқув қўланмаси халқ таълимини ислоҳ қилиш йўлида ташланган муҳим бир қадамдир. Уни турли тилларда ҳам таржима қилиб, республикамизда ўқиш бошқа тилларда олиб борилаётган ўқув юрталарида фойдаланиш муҳим аҳамият касб эътиди, деб ўйлаймиз.

Ё. АБДУЛЛАЕВ, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган фан арбоби, иқтисод фанлари доктори.

ҲАФТАЛИК КўРСАТУВЛАР

ДУШАНБА, 19

18.00-21.35 Телеомонхоналарда: 1. Телеомонхоналарда: 19 январь кўни УТВ 1 кўрсатувлари соат 5.15 ва 14.05 гача УТВ III канал орқали намоийш этилади. 17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.00 Янгиликлар. 18.10 «Аҳойиб тилам». Мультфильм. 18.20 «Иктидор — 99». 18.40 «Олам ва одам». 19.00 «Санъат дўстлиги» чорлайди. Сўғдиёна Кокирада. 19.25, 19.50, 20.25, 20.55 — Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.55 Биржа ва банк хабарлари. 20.10 Оқшом эрталари. 20.30 «Ахборот». 21.00 «Тўртинчи ҳокимият». 21.30 Муборак Рамазон тўғриси. «Мухаммадун Расулуллоҳ». Кўп қисми телевизион бадий фильм премьераси. 4-фасл. 21-қисм. 22.15 «Янги йил бағми». 2-қисм. 23.15 М. Нишонов. «Ҳадик-Теленовелла». 23.45 «Ахборот». 00.10 — 00.15 Ватан тимсоллари.

ЧОРШАНБА, 21

18.00 Кўрсатувлар даври. 18.05 Эълонлар. 18.10 «Даракчи» (рус тилида). 18.20 «Ерилот». Мультфильм. 18.45 «Табиат дунёси». 19.05 «Эгиз қўшиқлар». 19.25, 19.55, 20.25 — Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 20.00 «Тўртинчи ҳокимият». 21.30 Муборак Рамазон тўғриси. «Мухаммадун Расулуллоҳ». Кўп қисми телевизион бадий фильм премьераси. 4-фасл. 21-қисм. 22.15 «Янги йил бағми». 2-қисм. 23.15 М. Нишонов. «Ҳадик-Теленовелла». 23.45 «Ахборот». 00.10 — 00.15 Ватан тимсоллари.

18.00 Кўрсатувлар тартиби. 18.05 Эълонлар. 18.10 «Даракчи» (рус тилида). 18.20 «Ерилот». Мультфильм. 18.45 «Табиат дунёси». 19.05 «Эгиз қўшиқлар». 19.25, 19.55, 20.25 — Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 20.00 «Тўртинчи ҳокимият». 21.30 Муборак Рамазон тўғриси. «Мухаммадун Расулуллоҳ». Кўп қисми телевизион бадий фильм премьераси. 4-фасл. 21-қисм. 22.15 «Янги йил бағми». 2-қисм. 23.15 М. Нишонов. «Ҳадик-Теленовелла». 23.45 «Ахборот». 00.10 — 00.15 Ватан тимсоллари.

18.00 Кўрсатувлар тартиби. 18.05 Эълонлар. 18.10 «Даракчи» (рус тилида). 18.20 «Ерилот». Мультфильм. 18.45 «Табиат дунёси». 19.05 «Эгиз қўшиқлар». 19.25, 19.55, 20.25 — Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 20.00 «Тўртинчи ҳокимият». 21.30 Муборак Рамазон тўғриси. «Мухаммадун Расулуллоҳ». Кўп қисми телевизион бадий фильм премьераси. 4-фасл. 21-қисм. 22.15 «Янги йил бағми». 2-қисм. 23.15 М. Нишонов. «Ҳадик-Теленовелла». 23.45 «Ахборот». 00.10 — 00.15 Ватан тимсоллари.

СЕШАНБА, 20

18.00 Кўрсатувлар тартиби. 18.05 Эълонлар. 18.10 «Даракчи» (рус тилида). 18.20 «Ерилот». Мультфильм. 18.45 «Табиат дунёси». 19.05 «Эгиз қўшиқлар». 19.25, 19.55, 20.25 — Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 20.00 «Тўртинчи ҳокимият». 21.30 Муборак Рамазон тўғриси. «Мухаммадун Расулуллоҳ». Кўп қисми телевизион бадий фильм премьераси. 4-фасл. 21-қисм. 22.15 «Янги йил бағми». 2-қисм. 23.15 М. Нишонов. «Ҳадик-Теленовелла». 23.45 «Ахборот». 00.10 — 00.15 Ватан тимсоллари.

ПАЙШАНБА, 22

18.00 Кўрсатувлар тартиби. 18.05 Эълонлар. 18.10 «Даракчи» (рус тилида). 18.20 «Ерилот». Мультфильм. 18.45 «Табиат дунёси». 19.05 «Эгиз қўшиқлар». 19.25, 19.55, 20.25 — Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 20.00 «Тўртинчи ҳокимият». 21.30 Муборак Рамазон тўғриси. «Мухаммадун Расулуллоҳ». Кўп қисми телевизион бадий фильм премьераси. 4-фасл. 21-қисм. 22.15 «Янги йил бағми». 2-қисм. 23.15 М. Нишонов. «Ҳадик-Теленовелла». 23.45 «Ахборот». 00.10 — 00.15 Ватан тимсоллари.

ШАНБА, 24

18.00 Кўрсатувлар тартиби. 18.05 Эълонлар. 18.10 «Даракчи» (рус тилида). 18.20 «Ерилот». Мультфильм. 18.45 «Табиат дунёси». 19.05 «Эгиз қўшиқлар». 19.25, 19.55, 20.25 — Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 20.00 «Тўртинчи ҳокимият». 21.30 Муборак Рамазон тўғриси. «Мухаммадун Расулуллоҳ». Кўп қисми телевизион бадий фильм премьераси. 4-фасл. 21-қисм. 22.15 «Янги йил бағми». 2-қисм. 23.15 М. Нишонов. «Ҳадик-Теленовелла». 23.45 «Ахборот». 00.10 — 00.15 Ватан тимсоллари.

18.00 Кўрсатувлар даври. 18.05 «Даракчи». 18.15 «Бўш ўтирма». Болалар учун дастр. 18.35-20.00-ийдан сўнг». Телевизион. 18.55 «Билиб қўйган яхши». 19.05 «Катрада кўн». 19.15 «Эълонлар». 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.50, 20.25, 20.55 — Эълонлар. 19.55 «Дубляжчилар даврасида». 20.30 «Ахборот». 21.00 «Иймон». 21.30 «Даракчи». 21.40 Оханглар ва Эълонлар. 21.55 Кино жавоидан. «Амар, Акбар, Антони». Бадий фильм. 1-2-сериялар (Ҳиндистон). 00.20-00.25-Тунингиз хайри бўлсин».

18.15 Янгиликлар. Россия жамоат тевелениесси. 7.30 — 9.00 18.20 — 21.35 21.35 «Чул тимиш», «Жонагон ўлкам жамоли». Телефильмлар. Россия давлат тевелениесси. 22.00 — 22.30 22.30 Эълонлар. 22.35 «Маскалар». Бадий фильм. 00.15-00.35 «Ахборот» (рус тилида). 17.10 — 18.45 Туркия тевелениесси. 18.45 «Мультмоша». 19.00, 21.40 Эълонлар. 19.05 «Санта-Барбара». Телевизион. 19.45 «02» тулкинда. 20.00 «Ракурс». 20.30 «Хамшарлар». 20.50 «Ассалом, Сидней!». 21.10 «Каталог». 21.20 «Муслик Олим». 21.45 «Киносалон». 23.05 «7 дан 70 гача». 23.30 «Интер-спорт». 23.50 «Дурдаршан». 00.20 — 00.30 «Хайри тун!».

18.45 «Мультмоша». 19.00, 21.40 Эълонлар. 19.05 «Санта-Барбара». Телевизион. 19.45 «02» тулкинда. 20.00 «Ракурс». 20.30 «Хамшарлар». 20.50 «Ассалом, Сидней!». 21.10 «Каталог». 21.20 «Муслик Олим». 21.45 «Киносалон». 23.05 «7 дан 70 гача». 23.30 «Интер-спорт». 23.50 «Дурдаршан». 00.20 — 00.30 «Хайри тун!».

18.45 «Мультмоша». 19.00, 21.40 Эълонлар. 19.05 «Санта-Барбара». Телевизион. 19.45 «02» тулкинда. 20.00 «Ракурс». 20.30 «Хамшарлар». 20.50 «Ассалом, Сидней!». 21.10 «Каталог». 21.20 «Муслик Олим». 21.45 «Киносалон». 23.05 «7 дан 70 гача». 23.30 «Интер-спорт». 23.50 «Дурдаршан». 00.20 — 00.30 «Хайри тун!».

18.45 «Мультмоша». 19.00, 21.40 Эълонлар. 19.05 «Санта-Барбара». Телевизион. 19.45 «02» тулкинда. 20.00 «Ракурс». 20.30 «Хамшарлар». 20.50 «Ассалом, Сидней!». 21.10 «Каталог». 21.20 «Муслик Олим». 21.45 «Киносалон». 23.05 «7 дан 70 гача». 23.30 «Интер-спорт». 23.50 «Дурдаршан». 00.20 — 00.30 «Хайри тун!».

18.45 «Мультмоша». 19.00, 21.40 Эълонлар. 19.05 «Санта-Барбара». Телевизион. 19.45 «02» тулкинда. 20.00 «Ракурс». 20.30 «Хамшарлар». 20.50 «Ассалом, Сидней!». 21.10 «Каталог». 21.20 «Муслик Олим». 21.45 «Киносалон». 23.05 «7 дан 70 гача». 23.30 «Интер-спорт». 23.50 «Дурдаршан». 00.20 — 00.30 «Хайри тун!».

18.45 «Мультмоша». 19.00, 21.40 Эълонлар. 19.05 «Санта-Барбара». Телевизион. 19.45 «02» тулкинда. 20.00 «Ракурс». 20.30 «Хамшарлар». 20.50 «Ассалом, Сидней!». 21.10 «Каталог». 21.20 «Муслик Олим». 21.45 «Киносалон». 23.05 «7 дан 70 гача». 23.30 «Интер-спорт». 23.50 «Дурдаршан». 00.20 — 00.30 «Хайри тун!».

18.45 «Мультмоша». 19.00, 21.40 Эълонлар. 19.05 «Санта-Барбара». Телевизион. 19.45 «02» тулкинда. 20.00 «Ракурс». 20.30 «Хамшарлар». 20.50 «Ассалом, Сидней!». 21.10 «Каталог». 21.20 «Муслик Олим». 21.45 «Киносалон». 23.05 «7 дан 70 гача». 23.30 «Интер-спорт». 23.50 «Дурдаршан». 00.20 — 00.30 «Хайри тун!».

Lufthansa advertisement with logo and text: Олмония "Люфтганза" авиакомпанияси Ўзбекистон аҳолисини ва меҳмонларини Янги йил билан табриқлайди ҳамда 1998 йил 10 январидан 15 мартгача қуйидаги йўналишлар бўйича авиачипталарнинг нархи арзонлаштирилганини маълум қилади.

Table with flight routes and prices: Тошкентдан Олмонияга ва қайтиб келиш 649 АҚШ \$; Тошкентдан Франкфурт орқали Болонья, Базель, Париж, Катанья, Рим, Женева, Милан, Ларнака, Лион, Мадрид, Мальта, Неаполь, Ницца, Турин, Тулуза, Венеция, Валенсия, Цюрихга ва қайтиб келиш 699 АҚШ \$; Тошкентдан Франкфурт орқали Нью-Йорк, Бостон, Вашингтон, Торонтога ва қайтиб келиш 1099 АҚШ \$; Тошкентдан Франкфурт орқали Майами, Атланта, Даллас, Хьюстон, Чикагога ва қайтиб келиш 1199 АҚШ \$; Тошкентдан Франкфурт орқали Лос-Анжелес, Сан-Франциско, Ванкувер, Калгарига ва қайтиб келиш 1299 АҚШ \$; Тошкентдан Франкфурт орқали Гонолулуга ва қайтиб келиш 1599 АҚШ \$; Тошкентдан Франкфурт орқали Лас-Вегас, Янги-Орлеанга ва қайтиб келиш 1399 АҚШ \$; Тошкентдан Франкфурт орқали Орландо, Тампога ва қайтиб келиш 1199 АҚШ \$; Тошкентдан Франкфурт орқали Феникс, Сан-Диегога ва қайтиб келиш 1399 АҚШ \$; Тошкентдан Франкфурт орқали Сизлга ва қайтиб келиш 1399 АҚШ \$; Ҳар би чипта нарҳига 30-40 АҚШ \$ миқдорида аэропорт йиғими қўшилади.

ОЙДИН БЕКАТ

(Охири. Боши ўтган сонда).

Хоразм мўъжизаси!.. Бу ҳақда нималар дейиш, нималар айтиш мумкин эмас? Хоразм мўъжизаси қай даражада сирли бўлмасин, ҳар бир эл ва элатнинг ўзига яраша мўъжизалари борлигини ҳам унутмаслик керак. Бу жиҳатдан бирор жойни камситиш мумкин эмас. Бироқ Президент Хоразмга хос мўъжизаларни таъмин қилган битта омилни алоҳида таъкидлашнинг лозим кўрилади. Буни Президент бойлик деб атади.

— Бу бойлик - шу муқаддас заминда яшаб келадиган оқ кўнгли, бағри кенг, меҳмондўст, лафзи ҳалол инсонлардир. Хоразминин Хоразм қилиб, унинг шухратига-шухрат қўшиб, доврўни дунёга таратаётган шу элнинг ақлаковати, омишкорлиги, билими ва тажрибаси, сабот-матонатидир.

Бу эътирофини эшитар эканман, Хоразмнинг яқин ўғлини, бугунги ҳаёт манзараси кўз олдимда гавдаланади. Беихтиёр ёшлик пайтларим, йигирманчи-ўттизинчи йилларни эслаб кетаман. У пайтларда Хоразм дунёнинг кўз илғамаси узоқ бурчаги ҳисобланарди. «Хоразм— узоқ бир ўлка» деган ашула ҳам тез-тез эшитилиб турарди. Тарих қатламлари ҳали очилмаган, хоразмликлар ҳам уларнинг дунёнинг бир чеккаси, қолоқ ўлка ҳисоблардилар.

Ҳаёт ҳам шунга монанд эди. Бу ўлкани катта олам билан фақат Амударё боғлаб турарди. Унда юк ва одам ташиниладиган кемалар ҳам йиғилинган бўларди, энди уйлаб кўрсам. Хоразм йўлчилар ўлкаси эди. Ер буш, шўрхок, бунинг устига, қумлоқ, Ичкарига йўл босиш, юк ташини учун баландлиги икки метр чамаси гилдираклар арвалар бўларди. Йўл юрғанда бу арваларнинг гилдираклари ярим метрча ерни ўйиб, лойга боғларди.

Бугун етмиш йил давомида қийин даврларни бошидан ўтказган бўлишига қарамастан ўша «ақл-идроқ», ўша «сабот ва матонат» туйғули Хоразм манзараси тамом ўзгарган. Қишлоқ ва шаҳарларни бир-бирлари билан боғлайдиган тўғри ва текис асфальт йўللари, замонавий иншоотлар билан таъминланган каналлар, Қорақумни суриб қўйиб оқилган ерлар... Юқори ҳосилли таъмин қиладиган даражада ишлаб бериладиган карта-карта далалар. Унда ўсадиган дондуну пахта, мева-чеваю сабзавотлар, қарийб ташландик ҳолга келиб қолган шаҳарларнинг янгиланиб, замонавий қиёфа касиб этилиши... Энди Хоразм «узоқ ўлка» эмас, балки дунёнинг ҳамма нуқталари билан ер ва ҳаво орқали мустақкам боғланган, унинг ажралмас бир қисмига айланган ривожланаётган ўлкадир. Энди у ўз академиясига ҳам эга бўлди.

Президент нуқти ниҳояси...

га етди. У қандай шахдам қўлда босиб минбарга чиққан бўлса, шундай шахдамлик ила ўрнига бориб ўтирди. Ийилар оша жим турган кўнра арқ қайта жонланди, янги-янги маълумотлар бугун. Шунинг ўзи ҳам мўъжиза, XX аср мўъжизаси бўлиб кўринди менга.

«Айтилган сўз—отилган ўқ». Айтилган сўз мўъжизани тўғри олган бўлса, отилган ўқдан ҳам ўтир.

1997 йил 12 ноябрь. Эрталаб ишхонамга бордим. Ҳамкасб дўстларим менга кўз қўйиб: «Э, табриклаймиз, табриклаймиз!» — деб қолишди. Президентимизнинг Фармонини эълон қилинибди!»

Мен ўзимда йўқ хурсанд эдим, албатта. Бир пастла кўнра Урганч миносари рўпарасидаги фишг ва кесаклар уюмидан иборат тепалик кўз олдимга келди. Бу ўша кўнра шаҳарнинг қоқ маркази бўлгани маълум. Ерли ҳақ «Қирқ мулла тепалиги» деб ҳам аташади бу жойни. Шундан таъмин қилиш мумкинки, ўша даврда академиянинг қирқта азоси бўлган. Иморат ҳам ҳашаматли бўлиб, Бегуний ва Ибн Синолар салобат билан шу иморатда тажрибалаб ўтказишган, илмий мутлоба билан банд бўлганлар.

Хива тантанаси нишонланган кунларнинг бирида вилоят ҳокими ўринбосари Тангриберган Дусочонов хузурда эдим. Бир маҳал булажак академиянинг ташкили ишлари билан шуғулланиб юрган журналист Неймат Солаев кириб келди ва сўхбатга қўшилиб: — Академия биноси, Фармонда айтилганидек, Хивада бунёд этилади, — деди.

Мен сўхбатда ўтириб, бу бино, насиб этса, Хиванинг қўрқига қўрқ қўшади даражада ишлаб бериладиган карта-карта далалар. Унда ўсадиган дондуну пахта, мева-чеваю сабзавотлар, қарийб ташландик ҳолга келиб қолган шаҳарларнинг янгиланиб, замонавий қиёфа касиб этилиши... Энди Хоразм «узоқ ўлка» эмас, балки дунёнинг ҳамма нуқталари билан ер ва ҳаво орқали мустақкам боғланган, унинг ажралмас бир қисмига айланган ривожланаётган ўлкадир. Энди у ўз академиясига ҳам эга бўлди.

Бу масалани илгарилари...

ҳам амалга ошириш ҳақида оғизда, айрим ҳолларда матбуот саҳифаларида фикрлар билдирилди эди. Бироқ бу фикрларнинг амалга ошириш ҳусусида ҳеч ким ўйлаб кўрмаганди. Энди бу эзуғу ният бугун амалга ошаётти.

Бу илмий марказ ташкил қилинар экан, унинг олдида турган вазифаларни чуқур ўйлаб кўриш, бу жиҳатдан нималар бор ва нималар янгидан қилиниши кераклиги ҳусусида ўйлашим ўзимча. Кейинги йилларда қадимий Хоразм тараққиёти, илм-фан ва санъатнинг ривожига ҳақиқат қатор илмий тадқиқот ишлари пайдо бўлди. 50-йилларда академик С.Тол...

Фармон билан тўла танишиб чиққанымдан кейин хўсага келдим: бу — шунчаки оддий сиёсий ҳужжат эмас, у дастуриламалдир. Фармонга ўз касбим, адабиётшунос кўзи билан назар ташладим. Қўрқимки, бу жиҳатдан қилинадиган ишлар анчагина бор.

Қадимда Хоразмнинг бой адабиёти бўлган. Бу адабий мероснинг тарихи милотдан аввалги V-IV асрларга бориб тақалади. Хусусан, биринчи минг йилликнинг охирида, сомонийлар даврида, адабиёт ва маърифат катта тараққиёт йўлида эди. Шарқшунос олим У. Уватовнинг таъкидига кўра, Фаластин олимаси Хусайн Таҳо 1975 йилда Бағдодда «Хоразм адабий мухити» номли китоб эълон қилган. Китобда Хоразмда яшаб ижод қилган 30 га яқин шоир ва ёзувчиларнинг асарлари таҳлил қилинади. Бу ҳусусда И. Абдуллаевнинг тадқиқот ишларида ҳам анча маълумотлар бор. Бироқ Хоразмнинг ўзида ўтмиш адабий мероси устида кўзга қўринарли бирор иш қилинган эмас.

Демак, IX-X асрлардаги Хоразмнинг бой адабий мероси тўла ўрганилиши лозим. Чет элларда ва ўзимизда ҳам бу масалани тўлароқ ўрганиш учун кўлбема манбалари етарлидир. Фақат улар устида иш олиб бориш керак, ҳоло.

Тарихдан маълумки, XII-XIII асрлардан бошлаб, Хоразмда машҳур форс шоирларининг асарлари туркий тилга таржима қилина бошлаган. Бу даврда туркий тилда ижод қиладиган қатор шоир ва ёзувчилар майдонга чиқди. Уларнинг ижоди бошқа илмий марказларда ўрганилаётган бўлса ҳам Хоразмнинг ўзида бу ишга деярли қўл урилмади. Шу маънода, Фармонда Маъмур академиясининг асосий йўналиши...

ларидан бири адабиёт тарихини ўрганиш сифатида белгиланиши айни мўъжиза. Бундан ташқари, XX асрда ҳам хоразмлик қатор ёзувчи ва шоирлар ўзбек адабиётининг тараққиётига катта ҳисса қўшган. Уларни ҳам илмий жиҳатдан тадқиқ қилиш, ўзбек адабиётининг тараққиётидаги ўрнини ва баъдиёт даражасини белгилаш академиянинг бош вазифаларидан бири эканлиги сезилиб турибди.

Хоразм ўзига хос ўлка, хусусан, тил жиҳатидан ажралаб турди. Бизнинг назаримизда, жонли тилда қадимий, эски Хоразм тилининг элементлари сақланиб қолган. Бунинг устига, хоразмликларнинг ўзига хос лаҳжалари борки, улар тадқиқ қилинса, адабий тилининг яна ҳам чуқурроқ бойишига ҳисса бўлар эди. Президентимиз Фармонини эълон қилар экан, адабиёт ва тил тадқиқотчилари олдида турган вазифаларни ҳам назарда тутгани шубҳасиздир.

Хоразм тарихи жуда кам ўрганилган. Бу соҳада қилинган тадқиқот ишлари ўлканинг тарихини чуқур қамраб олган, деб бўлмайди. Бу ўринда оқ доғлар жуда кўп. Амир Темур юбилеи муносабати билан XIV-XV асрлар тарихи анчан ўрганилди. Худди шу тарзда Хоразм салтанатларининг, ватанпарвар қаҳрамонларининг ҳам, унда ўтган азиз авлиё ва анбиёларнинг тарихидаги ўрни дадилроқ ўрганилиши зарур кўрилади.

Президентимиз Исрол Каримов Хоразмнинг ўзига хос ўлка эканлиги, ер-сув, усимлик олами, хусусан, ҳалқ бошига тушган оғир меҳнат ҳусусида доим тақдор-тақдор фикр билдиради. Дарҳақиқат, Хоразм ерида неъмат ундириб, бойлик яратиш кўп қийинчиликлар билан боекдир. Зах сувнинг ер юзига ақинлиги боис ернинг шўрлаб кетиб, экин қўқаришавармаслиги, суғориш тизимларининг муркаблиги, бунинг устига Орол муаммосининг ўртага тушиши, бутгина эмас, замон талабига мувофиқ тараққиёт этган маданий ҳаётни барпо қилиш хоразмликлар олдида турган долзарб масалалардир. Маъмур академиясини ташкил этиб, ўлка табиғатида тегишли муаммоларнинг тадқиқ қилиш вазифаларининг қўндалан қўйилиши бугунги ҳаёт талабидир.

Хуллас, Фармонда кўзда тутилган вазифалар анчагина. Бу вазифалар янги ташкил этилаётган Маъмур академиясининг зиммасига юкланади.

Разм солиниг: бундан минг йил муқаддам узилган ришта янгитдан уланаяпти. Илм тарихининг янги йилини айланити, яна ўша нуқтга келаяпти. Бу мустақиллик шадрофатидир! Бу — мўъжизадир!

Хозир Сянган номи билан аталаётган Гонконг салкам бир аср мобайнида Буюк Британия ҳукумати тасарруфида яшади. Балки шунинг учун ҳам у жаҳон ҳамжамиятига интеграциялашида қўшниларига қараганда анча жадаллашиб кетгандир. Лекин нима бўлганда ҳам аср бошида Хитойдан тортиб олинган Гонконг бугунга келиб яна асл эгасини топди ва Сянган номи билан атала бошлади.

Сянганнинг Хитой тасарруфига ўтиши ХХР учун нафақат сиёсий, балки иқтисодий жиҳатдан ҳам бениҳоя катта аҳамиятга эга. Бугунги кунда мутахассислар Гонконгнинг Хитой тасарруфига ўтишидаги айрим омиллари тез-тез тилга олишмоқда: биринчидан, Хитойдек улкан давлатнинг миллий мустақиллигига аср бошида тушган «доғ» ювилди. Иккинчидан, бу ҳол «Хитой ўзига тегишли бўлган ерларни қайтариб олиш» жараёнини бошлаганидан далолат бермоқда.

Хитойнинг дунёдаги илғор экспортчи мамлакатлардан бирига айланishiда Гонконг ишбилармон доираларининг маҳорати ва бўлмағи алоҳидадир. Айнисса, санатнинг кийим-кечак, пойфазал, пластик буюмлар, электр ва электрон жиҳозлар ишлаб чиқариш тармоғида эришилган ютуқлар таҳсинга лойиқ. Қолаверса, бу мўъжизагина ўлка Япония ва АҚШдан кейин ХХРнинг савдо ҳамкори сифатида учинчи ўринда турибди.

Хитойда маопарастлар салтанати ҳукм сурган кезлари мамлакат халқ ҳўжалиги муаммолар гирдобида бўлгани энди бир эмас. Халқаро андозаларга жавоб берадиган денгиз порти ёки аэропортнинг йўқлиги ҳамда темир йўллар, автососсе-

ЕТТИ ИҚЛИМ САДОСИ СЯНГАН — ГОНКОНГ ДЕМАК

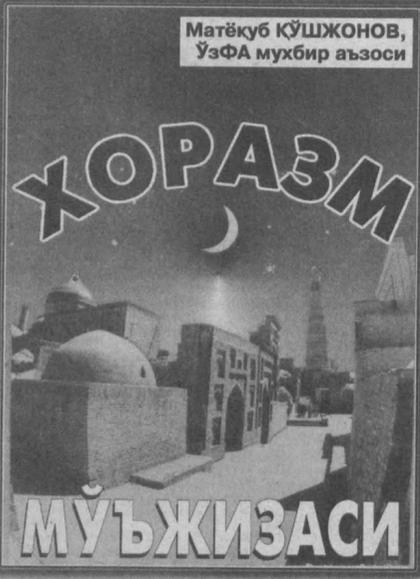
Хозир Сянган номи билан аталаётган Гонконг салкам бир аср мобайнида Буюк Британия ҳукумати тасарруфида яшади. Балки шунинг учун ҳам у жаҳон ҳамжамиятига интеграциялашида қўшниларига қараганда анча жадаллашиб кетгандир. Лекин нима бўлганда ҳам аср бошида Хитойдан тортиб олинган Гонконг бугунга келиб яна асл эгасини топди ва Сянган номи билан атала бошлади.

ларнинг ҳам сифат жиҳатидан талабга жавоб бермаслиги сингари турли хил сабаблар Хитойнинг хоризг давлатлари билан боғлиқ иқтисодий муносабатларини чеклаб қўйган эди. Бир сўз билан айтганда, Хитойнинг ташқи дунё билан савдо ишларини олиб бориши йўлида Гонконг ўзига хос «дарвоза» бўлди. Саксонинчи йиллари Шанхай портида кемалар юқорини ортши ва тушириш учун ойлаб навбат кутар эди. Узининг энг замонавий портларига эга бўлган Сянган бу масалада ҳам Хитойга елкадош бўлди. У ҳозир Хитой ташқи савдо муомаласининг 25 фоизини таъминлайтир.

Сянганнинг умумий маблағи бир триллион АҚШ долларигача миқдорни ташкил этар экан. 1996 йилги маълумотларга қараганда, у ерда товар айланши хажми 370 миллиард АҚШ долларини ташкил қилган.

Кейинги вақтларда Жануби-Шарқий Осиё мамлакатлари ҳаётида йўл бераётган молиявий бўҳронлар кўлаб йирик банк ва компанияларнинг иқтисодий жиҳатдан заифлашувига олиб келди. Бир неча ойдири, бу мураккаб жараён халқхунуз давом этмоқда. Эҳтимол, бу молиявий бўҳрон Сянган иқтисодларини ҳам маълум вақт чеклаб қўяр. Лекин нима бўлишига қарамастан, у келгусида нафақат ХХРда, балки жаҳон бозорига ҳам ўзининг муҳим ўрнини эгаллаб қолажак, деб умид қилиш мумкин.

Аброр ҚИЛИЧЕВ, ЎзА шарҳловчиси.

МАСЛАҲАТЛИ ТҮЙ ТАРҚАМАС

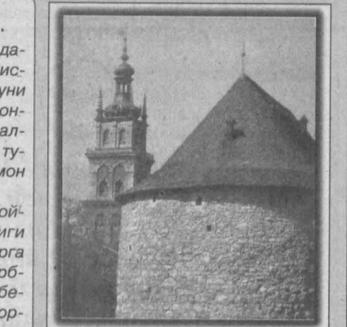
ТОКИО. АҚШ маъмурияти «еттилик»-ка азё давлатлар ҳукуматига мурожаат қилиб, Шарқий Осиё минтақасидаги молиявий инқирозни бартараф этиш юзасидан кенгаш ўтказиш таклифини билдирди. Унда ривожланган «етти» мамлакат молия вазирлари ҳамда банк раҳбарлари иштирок этиши кўзда тутилган.

УКРАИНА. Львов шаҳри қўришишдан лавҳа.

АНА ҚОРУ МАНА ҚОР...

14 январь кун и ёққан кучли қор Канаданинг 4 миллион аҳолисини электрси ва иссиқлик таъминотисиз қолдирди. Шу кун и кечга яқин 3 миллион аҳоли яшайдиган Монреалда электр тармоғи тикланди. Лекин салкам 1 миллион аҳоли яшайдиган қишлоқ туманларида 440 мингга яқин уй-жой ҳамон иссиқсиз, ёруғлиқсиз қолмоқда.

ДҮСТЛИК ТҮҒРИСИДА БИТИМ

ТЕЛЬ-АВИВ. Бу ерда Грузия билан Исроил давлатлари ўртасида ўзаро дўстлик тўғрисидаги Декларация имзоланди. Унга Грузия Президенти Эдуард Шеварднадзе ҳамда Исроил Бош вазири Биньямин Нетаняху имзо чекди. Маълумки, Э.Шеварднадзе Грузияда демократияни ривожлантиргани ҳамда собиқ Иттифоқ даврида совет аҳудийларини ўзи тарихи ватанига қайтаришдаги хизматлари учун Исроил демократия институтининг махсус муқофотида сазовор бўлган ва уни қабул қилиб олиш учун Исроилга сафар қилган эди.

ОСОЙИШТАЛИККА КҮЗ ТЕГДИМИ?

Югославиянинг Черногория республикасидаги тартибсизликлар давом этмоқда. Собиқ президент Момир Булатович яқинда бўлиб ўтган сайловларда мағлуб бўлган, унинг тарафдорлари тинимсиз митингбозлик қилдилар. Ниҳоят, 14 январь кун и кечқурун ҳукумат Полицияга боситриб киришга қарор қилинди. Полиция билан бўлган ўқнашуларда 49 киши турли даражада жароҳат олган, уларнинг кўпчилиги полициячилардир. Полициянинг таъқибидан қочган намоёншчилар пойтахт кўчаларида ёқиб юборилган машиналардан баррикадалар қўрганлар. Момир Булатович янги сайланган президент Мило Жуканович билан музокаралар ўтказмоқда.

ЕТТИ ИҚЛИМ САДОСИ

МАДАНИЯТ ЯНГИЛИКЛАРИ САНЪАТ — МЕХНАТКАШЛАР ҲУЗУРИГА

Миллий маданият ва маънавият-мизни юксалтиришда театрнинг ўрни катта. Яқинда Хамза номидagi Ўзбек давлат академик драма театри ижодий жамоаси билан Жиззах вилояти ҳокимлиги ўртасида тузилган шартнома ҳам бунинг ёркин далилидир. Қишлоқ меҳнаткашлари ҳузурига катта театрларнинг бориши камдан-кам учрайди. — дейди театр директори, халқ артисти Ёқуб Аҳмедов. — Жойларда асосан концерт жамоалари бўлиши одат тусига кирган. Шундай бўлса-да, биз кўпроқ дала меҳнаткашлари билан учрашувлар ўтказиш ва уларни ҳўшнуд этиш ниятида эдик. Бу борада Жиззах вилояти ҳокимлиги яхши ташаббус билан чиқди. Яқинда те-

ТЕАТР ЯНГИ БИНОДА

Садриддин Айний номидаги Бухоро вилоят мусиқий драма театри ўзининг янги манзили — Абу Али ибн Сино номидаги маданият уйига кўчиб ўтди. Шу муносабат билан бўлган тантанали йиғилишда Бухоро вилояти ҳокими С.Хусенов театр ижодий жа-

атрининг асосий таркиби Жиззахга ташириб буюриб, вилоят ва барча туман раҳбарлари билан учрашув ўтказди. Бунинг натижаси ўлароқ, вилоят ҳокимлиги билан театр жамоаси ўртасида ўзаро ҳамкорлик тўғрисида шартнома тузилди. Шартномага асосан, театр жамоаси ойда бир марта вилоят театрида, бир марта бирор туманда спектакль намойиш этади.

Кун и-кеча Тошкент вилояти ҳокимлиги билан ҳам шундай шартнома имзоланди. Айтиш жоизки, бу йўл билан ижодий жамоа ўз олдида қўйган асосий мақсад — томошбинларни театр санъати билан янада яқинроқ таништириш, халқимиз маънавиятини юксалтириш вазифасини бажаради.

Б. МАНСУРОВ, ЎзА мухбири.

моасини самимий табрик-лаб, янги сахнада ажойиб истеъдодлар етишиб чиқади, ёркин асарлар намойиш этилади, деб ишонч билдирди. Театрнинг 20-йилларида қўрилган эски биноси ҳар жиҳатдан замонавий талабга жавоб беролмай қолган эди. Эндиликда ижодий хо-

димлар спектаклларни янада қизқартири қилиши учун имконият пайдо бўлади. Республика Маданият ишлари вазирлиги ва Бухоро вилояти ҳокимлиги театр эҳтиёжлари учун 50 миллион сўм пул ажратиш тўғрисида қарор қабул қилди. Илҳом САФАР.

Ўзбекистон-Россия-Белоруссия "БАХТСЕЛЬМАШ" қўшма корхонаси Россия-Белоруссия давлатлари стандартлари асосида тайёрланган ЛЕМЕХЛАРНИ сотувга чиқаради. Шунингдек, дон сеялкаларига узеллар Сизга таклиф этилади. Тўлов олдиндан пул ўтказиш йўли билан амалга оширилади. Алоқа учун телефонлар: Тошкент ш. (3712) 55-29-44, 54-99-09. Бахт ш. (3673) 56-47-94.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонига жамоаси муҳофизатчи М. Ҳамитжон-нопа волонтери муҳофизатчи Кароматон ОЎЗБЕКОВАнинг вафот этганини муносабати билан чуқур тазия ва ҳамдардлик изҳор этади. Махфизат ЖАМОЛОВАнинг вафоти муносабати билан чуқур тазия изҳор этади.

Ўқитувчи наشريёт жамоаси ишлаб чиқариш бўлими хозими М. Холқовна волонтери муҳофизатчи Бураҳонча РАСУЛОВАнинг вафот этганини муносабати билан чуқур тазия изҳор этади.

ХАЛҚ СЎЗИ НАРОДНОЕ СЛОВО Бош муҳаррир Аббосхон УСМОНОВ МУАССИСЛАР: Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

ЕТТИ ИҚЛИМ САДОСИ Рўйхатдан ўтиш тартиби № 0001 Буюртма Г. — 0903, 33.805 нусхада босилган, ҳажми — 2 табоқ, Offset усулида босилган. Қозғ бичими А-2 Газета ИВМ компьютерида терилди ва операторлар Рустам АЗИМОВ ва Илван РЕШАНОВ тўғрисида саҳифаланди. МАНЗИЛИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй. Навбатчи муҳаррир — М. Сафаров. Навбатчи — Н. Мусоенов, Мусахҳаз — Ш. Машираббоев. «Шарқ» наشريёт-матбэа кошери босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41. Босишга топшириш вақти—21.00 Босишга топширилди: 22.00 1.2.3.4.5.6